

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 00

F: 01 478 90 21

E: gp.mkgp@gov.si

www.mkgp.gov.si

Z A P I S N I K

Številka: 33009-4/2023/122

Datum: 26. 10. 2023

Naslov sestanka	Zapisnik 4. seje Odbora za spremljanje izvajanja skupne kmetijske politike
Datum sestanka	10. 8. 2023
Kraj sestanka	Cisco Webex
Seznam prisotnih članov oziroma namestnikov	Igor Ahačevčič (MKGP), Andrej Bibič (MNVP), Primož Ferjančič (MDP), Aleš Fister (ZDEKS), Nataša Florjančič (MGTS), Anton Jagodic (KGZS), Tomaž Jančar (SNPS), Janja Jordan (ZMOS), Nika Juvan (MDDSZ), Marjan Kardinar (SOS), Petra Karo Bešter (MOPE), Polona Kolarek Novšek (MKGP), Andreja Komel (MKGP), Mateja Kovač (UMAR), Nina Barbara Križnik (GZS), Doris Letina (ZSPM), Alenka Marjetič Žnider (ZZS), Anton Medved (SKS), Irena Orešnik (ZHGKS), Blaž Obal (ARSKTRP), Marjanca Peterman (ZPS), Matjaž Ribaš (SRRS), Alenka Šesek (ARSKTRP), Janez Žužek (MVI), Mateja Žvikart (ZRSVN) <u>SKUPAJ: 25 članov</u>
Seznam opravičeno odsotnih članov	Blaž Blažič (DOPPS), Mateja Urbančič (MF) <u>SKUPAJ: 2 člana</u>
Seznam odsotnih članov	Helena Budin Čuk (LAS), Uroš Brankovič (Plan B za Slovenijo), Blaž Cvar (OZS), Lidija Senič (ČZS), Jože Soklič (ZTKS), Barbara Kutin Slatnar (SURS), Roman Medved (DRSP), Barbara Mlakar (MK), David Pelc (ZOS), Monika Pintar Mesarič (MZI), Rok Sedminek (ZLGS), Irena Ule (ZKS), Peter Volasko (MVZI), Vinko Žagar (MKRR) <u>SKUPAJ: 14 članov</u>
Seznam ostalih prisotnih	Viktorija Batagelj (MKGP), Boštjan Bidovec (MKGP), Alina Cunk Perklič (MKGP), Marjan Dremelj (MKGP), Gorazd Gruntar (MKGP), Anita Jakuš (GZS), Zvonka Jelenc (EK), David Kadunc (MKGP), Gregor Lipovšek (SNPS), Nina Kenda (MKGP), Nino Kirbiš (MKGP), Urška Keše (MKGP), Vesselina Komitska (EK), Svit Mal (MKGP), Lola Munuera Montero (EK), Tomaž Primožič (MKGP), Jana Paulin (MKGP), Zoran Planko (MKGP), Teja Skočir (MKGP), Martina Slapšak (MKGP), Brigita Urbančič (UNP), Metka Valek (MKGP), Marija Žamut (MKGP), Maja Žibert (MKGP), Barbara Žinko (UNP)
Zapisnik pripravil	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Sofinancira Evropska unija

Sklepi:

1. Odbor za spremljanje SKP je sprejel predlagani dnevni red.
2. Odbor za spremljanje SKP je potrdil zapisnika 2. in 3. seje odbora za spremljanje SKP.
3. Odbor za spremljanje SKP se je seznanil s predlogom Meril za izbor operacij v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo - intervencije v vinskem sektorju, kot je bil predložen in predstavljen na seji, in sprejema naslednje mnenje: Odbor za spremljanje SKP nima pripomb na predlog Meril za izbor operacij v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo - intervencije v vinskem sektorju.
4. Odbor za spremljanje SKP se je seznanil s predlogom Meril za izbor operacij v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo – intervencije EKSRP – 1. sprememba, kot je bil predstavljen na seji, in sprejema naslednje mnenje: Odbor za spremljanje SKP nima pripomb na predlog Meril za izbor operacij v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo – intervencije EKSRP – 1. sprememba.
5. Člani odbora za spremljanje SKP so sprejeli mnenje, da se strinjajo s predlaganimi spremembami v okviru SN 2023-2027, kot so bile predstavljene na seji odbora za spremljanje SKP, ter se strinjajo, da Organ upravljanja SN 2023–2027 te spremembe vključi v predlog 2. spremembe SN 2023–2027 in ga pošlje v potrditev Evropski komisiji ter ga po potrebi uskladi z morebitnimi pripombami Evropske komisije in redakcijsko uredi.

Vsebina zapisnika

Sejo Odbora za spremljanje izvajanja skupne kmetijske politike (v nadaljevanju: odbor za spremljanje SKP) je zaradi odsotnosti predsednice odbora za spremljanje SKP ge. Tatjane Buzeti (MKGP) vodila ga. Andreja Komel (MKGP) (po pooblastilu). Ga. Andreja Komel (MKGP) je najprej pozdravila vse prisotne. Povedala je tudi, da je za predstavnike Evropske komisije (v nadaljevanju: EK) zagotovljeno tolmačenje in se hkrati zahvalila tolmačem. Prisotne je seznanila, da se seja za namen priprave zapisnika snema in da se bo po potrditvi zapisnika tonski zapis izbrisal. Člane odbora za spremljanje SKP je tudi seznanila o posebnem načinu glasovanja v aplikaciji Cisco Webex.

Na seji odbora za spremljanje SKP je bilo 25 od skupno 41 članov odbora za spremljanje SKP oziroma njihovih namestnikov, zato je bila seja sklepčna.

1. Predstavitev in potrditev dnevnega reda

Ga. Andreja Komel (MKGP) je predstavila predlog dnevnega reda:

1. Predstavitev in potrditev dnevnega reda;
2. Potrditev predlogov zapisnikov 2. in 3. seje odbora za spremljanje SKP in poročilo o uresničevanju sklepov;
3. Predlog Meril za izbor operacij v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo – intervencije v vinskem sektorju;
4. Predlog Meril za izbor operacij v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo – intervencije EKSRP – 1. sprememba;
5. Druga sprememba Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo;
6. Razno.

Ker ni bilo nobenih dodatni predlogov in komentarjev, se je prešlo na glasovanje. Člani odbora za spremljanje SKP so soglasno sprejeli naslednji sklep:

SKLEP št. 1: Odbor za spremljanje SKP je sprejel predlagani dnevni red.

2. Potrditev predlogov zapisnikov 2. in 3. seje odbora za spremljanje SKP in poročilo o uresničevanju sklepov

Ga. Andreja Komel (MKGP) je predstavila realizacijo sklepov 2. in 3. seje odbora za spremljanje SKP. Vsi sklepi so bili realizirani. Glede realizacije sklepov zapisnika 2. seje odbora za spremljanje SKP je mdr. omenila: da je sprememba poslovnika odbora za spremljanje SKP bila podpisana in je objavljena na spletni strani skp.si; da je Letno poročilo o izvajanju Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020 za leto 2022 bilo 20. 6. 2023 posredovano na EK v potrditev preko sistema SFC2014 in da je 3. 8. 2023 EK poročilo potrdila brez pripomb; da so bila Merila za izbor operacij v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo - intervencije v čebelarskem sektorju obravnavana na 2. dopisni seji Organa upravljanja, ki je potekala 22. 6. 2023, in so objavljena na spletni strani skp.si; da je predlog 14. spremembe Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020 EK potrdila s sklepom dne 11. 7. 2023; da je EK predlog 1. spremembe Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo potrdila s sklepom dne 20. 7. 2023; da s strani članov odbora za spremljanje SKP Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: MKGP) ni prejelo nobene pobude za sodelovanje pri pripravi načrta vrednotenja in da se načrt vrednotenja trenutno pripravlja in bo predstavljen na eni izmed naslednjih sej.

Glede realizacije sklepov zapisnika 3. seje odbora za spremljanje SKP je omenila, da je predlog Meril za izbor operacij v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo, ki se nanašajo na intervenciji IRP24 - Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov in IRP30 - Medgeneracijski prenos znanja, bil obravnavan na seji organa upravljanja in da so merila objavljena na spletni strani skp.si.

Ker ni bilo nobenih dodatni predlogov in komentarjev, se je prešlo na glasovanje. Člani odbora za spremljanje SKP so soglasno sprejeli naslednji sklep:

SKLEP št. 2: Odbor za spremljanje SKP je potrdil zapisnika 2. in 3. seje odbora za spremljanje SKP.

3. Predlog Meril za izbor operacij v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo – intervencije v vinskem sektorju

Merila za izbor operacij v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo – intervencije v vinskem sektorju je predstavila ga. Mojca Jakša (MKGP). Uvodoma je povedala, da se intervencije v vinskem sektorju izvajajo od leta 2024, do vključno 2023 pa se uporablja podporni program v vinskem sektorju 2019–2023. V okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo (v nadaljevanju: SN 2023–2027) se bodo izvajale enake intervencije oziroma ukrepi, kot se po obstoječem podpornem programu. Intervencije so tri, in sicer SI07 - Prestrukturiranje in preusmeritev vinogradov, SI08 - Promocija vina v tretjih državah in SI09 - Ukrepi informiranja o vinih Unije v državah članicah. Pravila za izvedbo intervencij bodo urejena na enak način kot doslej, in sicer neposredno v uredbi o izvajanju intervencij. Merila so sestavni del te uredbe, na podlagi katere upravičenci neposredno vlagajo posamezne vloge in zahteve. Uredba o izvajanju intervencij v vinskem sektorju je v postopku javne obravnave in bo v naslednjih dneh dana v postopek medresorske obravnave. MKGP na besedilo v javni obravnavi in tudi na merila ni prejel nobenih vsebinskih pripomb. Poudarila je tudi, da določitev meril za intervencije v vinskem sektorju za izvajanje intervencij ni obvezna. Merila se uporabijo pri intervencijah SI08 - Promocija vina v tretjih državah in SI09 - Ukrepi informiranja o vinih Unije v državah članicah, in sicer izključno za namen vstopnega praga (vloga mora doseči minimalno število točk) in v primeru, če prispele vloge presegajo razpoložljiva sredstva za posamezno intervencijo.

Po predstavitvi je ga. Zvonka Jelenc (EK) predstavila stališče EK, in sicer da EK na predlog nima pripomb.

V razpravi, ki je sledila, je ga. Alenka Marjetič Žnider (ZZS) vprašala, kdaj je bilo izvedeno usklajevanje meril, namreč rok za posredovanje odziva na MGKP oziroma pripomb na uredbo

je 16. 8. 2023. Ga. Mojca Jakša (MKGP) je pojasnila, da je bila uredba skupaj z merili poslana posameznim inštitucijam z rokom za odziv 8. 8. 2023. MKGP je prejel mnenja od večine. Konkretnih pripomb oziroma nasprotovanj pa MKGP ni prejel, kar gre verjetno pripisati temu, da se merila bistveno ne spreminjajo od meril v preteklosti.

Ga. Nina Barbara Križnik (GZS) je povedala, da se njeno vprašanje veže na to, kar je izpostavila ga. Alenka Marjetič Žnider (ZZS) glede usklajevanja meril.

Ker ni bilo nobenih dodatni predlogov in komentarjev, se je prešlo na glasovanje. Člani odbora za spremljanje SKP so z enim vzdržanim glasom sprejeli naslednji sklep:

SKLEP št. 3: Odbor za spremljanje SKP se je seznanil s predlogom Meril za izbor operacij v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo - intervencije v vinskem sektorju, kot je bil predložen in predstavljen na seji, in sprejema naslednje mnenje: Odbor za spremljanje SKP nima pripomb na predlog Meril za izbor operacij v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo - intervencije v vinskem sektorju.

4. Predlog Meril za izbor operacij v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo – intervencije EKS RP – 1. sprememba

Predlog Meril za izbor operacij v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo – intervencije EKS RP – 1. sprememba je predstavila ga. Andreja Komel (MKGP). Uvodoma je povedala, da so člani odbora za spremljanje SKP s sklicem seje bili naprošeni, da na gradivo posredujejo tudi morebitne pripombe. Prejete pripombe na predlog meril za izbor operacij je MKGP preučil in uskladił ter poslal tudi pisne odgovore. Spremembe v primerjavi z gradivom, ki so ga člani prejeli s sklicem seje, so predvsem tehnične narave. V predstavitvi, ki je sledila, so bile predstavljene tudi spremembe napram gradivu, posredovanem članom s sklicem seje.

V predstavitvi je ga. Andreja Komel (MKGP) povedala, da se s to prvo spremembo v obstoječi dokument z merili za izbor operacij, ki vključuje merila za intervenciji IRP24 - Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov in IRP30 - Medgeneracijski prenos znanja, dodajajo merila za izbor operacij za intervencije, obravnavane na tej seji odbora za spremljanje SKP.

Predstavila je predlog meril za izbor operacij za naslednje intervencije: **naložbe:** IRP02 - Naložbe v dvig produktivnosti in tehnološki razvoj, vključno z digitalizacijo kmetijskih gospodarstev – oblikovana so merila izključno za vzpostavitev in obnovo trajnih nasadov; dve podintervenciji: podintervencija B naložbe kmetij, podintervencija C naložbe pravnih oseb in samostojnih podjetnikov posameznikov (dokument še ne vsebuje meril za izbor operacij za podintervencijo A – majhne kmetije, saj se stopnja podpore dviguje s predlogom 2. spremembe SN 2023–2027, tako bodo merila oziroma vse potrebne podlage pripravljene po odobritvi 2. spremembe SN 2023–2027); IRP16 - Naložbe v prilagoditev na podnebne spremembe pri trajnih nasadih; **sodelovanje:** IRP10 - Spodbujanje kolektivnih oblik sodelovanja v kmetijskem in gozdarskem sektorju – podintervencija Podpora za ustanovitev in začetno delovanje kolektivnih oblik sodelovanja v kmetijskem in gozdarskem sektorju; IRP11 - Podpora za novo sodelovanje v shemah kakovosti; IRP12 - Regijski pristop povezovanja lokalnih proizvodov s poudarkom na ekoloških proizvodih; IRP39 - Podpora za dejavnosti informiranja in promocije proizvodov iz shem kakovosti; **izmenjava znanja in širjenje informacij:** IRP31 - Podpora za projekte EIP; IRP32 - Izmenjava znanja in prenos informacij ter usposabljanje svetovalcev – podintervencija Izmenjava znanj in prenos informacij; **zemljiške operacije:** IRP05 - Izvedba agromelioracij in komasacij kmetijskih zemljišč; IRP13 - Izgradnja namakalnih sistemov, ki so namenjeni več uporabnikom; IRP14 - Tehnološke posodobitve namakalnih sistemov, ki so namenjeni več uporabnikom; IRP40 - Individualni namakalni sistemi in nakup namakalne opreme; IRP41 - Tehnološke posodobitve individualnih namakalnih sistemov.

Po predstavitvi je ga. Zvonka Jelenc (EK) predstavila stališče EK, in sicer da EK na predlog nima pripomb.

V nadaljevanju je v razpravi ga. Mateja Žvikart (ZRSVN) povedala, da je ZRSVN bila ena od organizacij, ki je podala pripombe na to gradivo, saj imajo intervencije lahko vpliv na naravo (poleg tega je ZRSVN podal pripombe tudi na predlog 2. spremembe SN 2023–2027). Do seje odbora za spremljanje SKP so prejeli odziv MKGP, za kar se je zahvalila. ZRSVN je od MKGP dobil pojasnilo, kako se bodo intervencije dejansko izvajale in kako se merila vključujejo v širšo sliko. MKGP je v odzivu mdr. pojasnil, da se bodo določene vsebine natančneje opredelile v področnih uredbah. Povedala je še, da bodo na podlagi tega predlog tudi podprli.

G. Anton Jagodic (KGZS) je vprašal, ali bo pri IRP32 zadostovalo, da vsaj eden partner izpolnjuje pogoj sodelovanja pri treh ali več različnih projektih (25 t) in ali se mora vsebina projektov nanašati na tematiko, ki bo razpisana. Ker vse organizacije nimajo izkušenj sodelovanja na vseh projektih z vseh možnih razpisanih tematik, je točkovanje v tem delu vprašljivo. Ga. Teja Skočir (MKGP) je potrdila, da to zadostuje, hkrati pa je poudarila, da morajo projekti vsebinsko sovpadati s temo, ki bo predmet predavanj. G. Anton Jagodic (KGZS) je na to podal mnenje, da se potem pričakuje težave v izvajanju.

G. Andreja Bibiča (MNVP) je zanimalo, kakšen je potek priprave izvedbenih uredb, ki bodo sledile merilom. Ga. Andreja Komel (MKGP) je pojasnila, da je načrtovan sprejem naložbene uredbe za intervenciji IRP02 (izključno za vzpostavitev in obnovo trajnih nasadov) in IRP16 pred novembrom, za vse ostale intervencije se bo dopolnjevalo v naslednjih mesecih. Javna obravnava in medresorsko usklajevanje naložbene uredbe za IRP02 (izključno za vzpostavitev in obnovo trajnih nasadov) in IRP16 bi se izvedla v septembru in oktobru. Načrtovano je, da se do konca leta 2023 za ostale uredbe, za katere so bila predstavljena merila za izbor operacij na tej seji, izvedeta javna obravnava in medresorsko usklajevanje.

G. Andrej Bibič (MNVP) je glede na predlagani sklep v okviru te točke dnevnega vnaprej podal opombo h glasovanju, in sicer da, ne glede na to, da MNVP v okviru te točke dnevnega reda ne bo glasoval proti, to ne prejudicira, da MNVP v okviru medresorskega usklajevanja uredb ne bo imel pripomb.

Ga. Doris Letina (ZSPM) je povedala, da ne glede na današnje glasovanje ZSPM v okviru te točke dnevnega reda ostajajo pripombe ZSPM, že podane v okviru dosedanjih usklajevanj meril za izbor operacij. Poleg tega ZSPM pričakuje nadaljnja usklajevanja, na katerih bi se razrešile še preostale anomalije, ki so sedaj pojavile.

Ker ni bilo nobenih dodatni predlogov in komentarjev, se je prešlo na glasovanje. Člani odbora za spremljanje SKP so z enim vzdržanim glasom sprejeli naslednji sklep:

SKLEP št. 4: Odbor za spremljanje SKP se je seznanil s predlogom Meril za izbor operacij v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo – intervencije EKSRP – 1. sprememba, kot je bil predstavljen na seji, in sprejema naslednje mnenje: Odbor za spremljanje SKP nima pripomb na predlog Meril za izbor operacij v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo – intervencije EKSRP – 1. sprememba.

5. Druga sprememba SN 2023–2027

Ga. Andreja Komel (MKGP) je uvodoma povedala, da so v času priprave predloga 2. spremembe SN 2023–2027 potekali številni sestanki z deležniki. Člani odbora za spremljanje SKP so s sklicem seje bili naprošeni, da na gradivo posredujejo tudi morebitne pripombe. Prejete pripombe na predlog 2. spremembe SN 2023–2027 je MKGP preučil in uskladil. Povedala je tudi, da MKGP v okviru priprave te spremembe sodeluje tudi z EK in da neformalno usklajevanje z EK še poteka. V zvezi s pripravo te spremembe je omenila še, da je 9. 8. 2023 potekel rok za podajo soglasij oziroma pripomb v okviru medresorskega usklajevanja predloga 2. spremembe SN 2023–2027, v okviru katerega je MKGP tudi prejel določene pripombe, jih preučil in uskladil ter poslal odgovore. Vsem članom, partnerjem, ki so sodelovali v usklajevanjih in na sestankih, ter tudi EK pa se je na koncu uvoda tudi zahvalila za sodelovanje.

V nadaljevanju sta predlog 2. spremembe SN 2023–2027 predstavili ga. Andreja Komel (MKGP) in ga. Maja Žibert (MKGP). Spremembe napram gradivu, ki so ga člani odbora za spremljanje SKP prejeli s sklicem seje, sta posebej poudarili. Predlog 2. spremembe SN 2023–2027 ni strateške narave in ne spreminja ciljev oziroma ciljem, ki so bili postavljeni v SN 2023–2027, sledi. Podpira cilje Poročila o uresničevanju samooskrbe in rabi kmetijskih zemljišč ter podpira verige vrednosti. Predlaganih je 22 sprememb, ključna pa je vključitev nove intervencije IRP23 - Habitatni tipi in vrste na območjih Natura 2000, ki s koledarskim letom 2024 nadomešča intervencijo IRP20 - Plačila Natura 2000.

Po predstavitvi je ga. Zvonka Jelenc (EK) je predstavila stališče EK. Uvodoma je povedala, da so službe EK pregledale predlog 2. spremembe SN 2023–2027. V dneh in tednih pred to sejo odbora za spremljanje SKP so jo tudi konstruktivno usklajevale z organom upravljanja. Nato je predstavila tri sklope pripomb, katerih usklajevanje je še v teku.

Prvi sklop pripomb zadeva spremembe v zvezi z vpeljavo nove intervencije za naslavljanje potreb v Naturi 2000:

Predlagano je, da se potrebe Nature 2000 od leta 24 naprej nič več ne naslavlja z obveznimi praksami na podlagi člena 72 Uredbe št. 2115 iz leta 21. Namesto tega se bo od leta 24 naprej uporabljalo prostovoljne prakse na podlagi člena 70 te iste Uredbe.

Službe EK tako ugotavljajo, da Slovenija predlaga spremembo obstoječe intervencije iz člena 72 v člen 70 in jo tako spreminja iz obvezne v prostovoljno intervencijo.

Ga. Zvonka Jelenc (EK) je povedala, da je na tem mestu pomembno poudariti, da razprava na tej seji odbora za spremljanje SKP kot tudi razprava, ki že dlje časa teče med organom upravljanja in službami EK v procesu priprave 2. spremembe SN 2023–2027, nista razpravi o tem, ali Slovenija zadostno izvaja direktivi o naravi. Hkrati je tudi sporočila, da razprava o tem, ali Slovenija zadostno izvaja direktivi o naravi, teče v okviru postopka za ugotavljanje kršitev.

Podarila je tudi, da sprememba zadevne intervencije iz obvezne v prostovoljno ne pomeni, da se EK strinja, da prostovoljni ukrepi v zadostni meri izpolnjujejo obveznosti, ki jih Slovenija ima glede Nature 2000.

Kar zadeva samo spremembo SN 2023–2027 ter vpeljavo nove prostovoljne intervencije IRP23, imajo službe EK tri pripombe:

a) Pripomba glede mozaičnih travnikov

Zahteva za mozaično košnjo travnikov je vključena v IRP20, vendar naj ne bi bila več vključena v novo intervencijo IRP23. Organ upravljanja je pojasnil, da mozaični travniki ne bodo vključeni v novo intervencijo, ker da spodbujajo širjenje invazivnih vrst. A službe EK ugotavljajo, da so leta 2022 mozaični travniki bili vključeni v intervencijo IRP20 v prvi vrsti zato, da bi spodbujali širjenje tistih rastlin, ki jim je ukrep primarno namenjen. Organ upravljanja je zato ga. Zvonka Jelenc (EK) zaprosila, naj pojasni, kaj se je spremenilo v zadnjem letu.

b) Pripomba glede dozoritve semen in čebulic

Zahteva, da se kosi šele po tem, ko semena in čebulice dozorijo, je vključena v IRP20, a naj ne bi bila več vključena v novo intervencijo IRP23. Organ upravljanja je pojasnil, da ta zahteva ni vključena, ker predpisani datumi košnje obenem že zagotovijo, da semena in čebulice dozorijo preden se travo pokosi.

Ga. Zvonka Jelenc (EK) je organ upravljanja zaprosila, naj opis ukrepa dopolni tako, da bo v SN 2023–2027 zabeleženo dvoje:

1. da zahteve z datumi košnje obenem zagotovijo, da semena in čebulice dozorijo, in
2. da je zahteva z predpisani datumi košnje ciljana na travnike, kjer semena in čebulice rabijo dozoreti.

c) Pripomba glede ohranjanja dobrih hidroloških razmer in prepovedi kopanja novih jarkov

Ga. Zvonka Jelenc (EK) je organ upravljanja zaprosila, da v novo intervencijo IRP23 vključi tudi zahtevo po ohranjanju dobrih hidroloških razmer in o tem, da se ne sme kopati novih jarkov, kar je že vključeno v IRP20.

Drugi sklop pripomb zadeva obtežbo z živino v intervenciji 18.3:

Slovenija predlaga obtežbo z živino v višini največ 1,2 GVŽ/ha.

Po oceni intervencije 18.3 imajo službe EK pomisleke glede te obtežbe in ga. Zvonka Jelenc (EK) je pozvala Slovenijo, naj jo zmanjša na največ 0,8 GVŽ/ha, upoštevajoč ugotovitve raziskave Univerze v Sloveniji in Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije: Ali skladi skupne kmetijske politike EU negativno vplivajo na raznolikost ptic kmetijske krajine? Ta raziskava namreč kaže, da je največja raznolikost za travinja na zelo odprtih in ekstenzivnih površinah z nizko obtežbo (tj. 0,7 GVŽ/ha).

Organ upravljanja je tudi prosila, da se v spremembi zaveže, da bo spremljal:

- vpliv obtežbe z živino in morebitno prekomerno pašo ter po potrebi prilagodil gostoto živine,
- vplive intervencije na stanje travniških habitatov in biotsko raznovrstnost ter o tem obvestil EK.

Tretji sklop pripomb zadeva državna pomoči:

Organ upravljanja je ga. Zvonka Jelenc (EK) zaprosila, da v SN 2023–2027 poda najnovejše informacije o stanju državnih pomoči za intervencije razvoja podeželja, in sicer na način, kot je predvideno v točki 8 vsake od intervencij za razvoj podeželja, sledeč strukturi SFC2021.

Na koncu je ga. Zvonka Jelenc (EK) organ upravljanja še prosila, da upošteva podane pripombe in se na njih pisno odzove. Obenem je sporočila, da bodo službe EK, potem ko bo Slovenija uradno predložila predlog za 2. spremembo SN 2023–2027 v potrditev na EK, celovito ocenile predlagane spremembe in podale pripombe, če bi le-to bilo potrebno.

Nato je odziv podal g. Igor Ahačevčič (MKGP). Glede nove intervencije IRP23, ki nadomešča intervencijo IRP20, je povedal, da je v usklajevanjih bila dosežena visoka stopnja soglasja in razumevanja za potrebe oziroma predloge Slovenije, pri čemer pa je ključen konsenz, da gre za prostovoljen ukrep in da se ukrep izvaja stopenjsko, kar je predvsem pomembno z vidika narave, biotske raznovrstnosti in vzdrževanja primernega stanja v naravi. Glede mozaične košnje se bo MKGP uskladil z ZRSVN, z MNVP in s kmeti ter podal pisni odgovor. Pripombo EK glede dozoritve semen in čebulic bo MKGP upošteval in dopolnil opis ukrepa v SN 2023–2027. Pripomba EK glede vzdrževanja primernih hidroloških razmer in prepovedi kopanja novih jarkov je za MKGP sprejemljiva. MKGP bo za mnenje vprašal tudi nevladne organizacije s področja kmetijstva in podal odziv. Bolj problematična pa je zahteva po obtežbi na paši. Študija, ki jo je omenila ga. Zvonka Jelenc (EK), navaja mejo za obtežbo 0,7 GVŽ/ha, od katere naprej gre za poslabšanje. V zvezi s tem je pojasnil, da, če bi bilo možno zagotoviti obtežbo na ha dejanske površine, na kateri se paša izvaja, ob pogojih spremljanja oziroma kontrole biodiverzitete in degradacije terena, bi to bilo sprejemljivo. Ker pa to pomeni obtežbo na celotno kmetijo, pa obstaja bojazen, da se bo obtežba na konkretno površino v jesenskem času povečala, zaradi česar bi naj bila večja možnost uničenja travne ruše. O tem se je tako treba še dogovoriti.

V razpravi, ki je sledila, je ga. Doris Letina (ZSPM) pri IRP24 izrazila nestrinjanje z dodelitvijo pavšalne podpore vsem, ki imajo peto ali višjo stopnjo izobrazbe. Povedala je, da je preverila pri vseh deležnikih, ki so na sestankih sodelovali, in da se z dodelitvijo pavšalne podpore vsem, ki imajo peto ali višjo stopnjo izobrazbe, niso strinjali oziroma se o tem pogovarjali. Predlagala je, da se omenjeno črta in da se pavšalna podpora dodeli tistim, ki imajo pridobljeno končno srednjo strokovno izobrazbo na kmetijskih in biotehniških izobraževalnih ustanovah ali pridobljen mojstrski izpit za čebelarja. V zvezi z novo intervencijo IRP23 so pridobili komentarje potencialnih izvajalcev ukrepov. Na podlagi komentarjev je predlagala, da se mozaična košnja izvaja na GERK-ih, večjih od 1 ha, saj na manjših ni smiselna in se tudi ne bo doseglo učinka in števila predvidenih hektarjev. Poleg tega je vprašala, kaj je mišljeno pod vzdrževanje jarkov. Povedala je, da so z vidika poplav jarki potrebni in da bodo za zagotavljanje večjega učinka potrebni tudi novi jarki. Opozorila je na vpliv dolgotrajnejšega zadrževanja poplavne vode na eko biodiverzitetu. V zvezi s tem je povedala, da bo to treba jasno definirati. Omenila je še, da so neodtočni predvsem jarki na državnih zemljiščih in ne tisti, za katere skrbijo kmetje. Glede datuma košnje je povedala, da naj ostane tako, kot je bilo do sedaj. Pri strmih travnikih pa naj bo obtežba na pašno površino in ne na kmetijo. Omejevanje z GVŽ se zdi nesmiselno, saj se bo s tem še več strmih travnikov opustilo.

G. Anton Medved (SKS) se je strinjal z mnenjem, ki ga je glede izobrazbe pri IRP24 podala ga. Doris Letina (ZSPM). Poleg tega je opozoril, da se je v nedavnih poplavah izkazalo, kaj pomenijo neočiščeni jarki, in da si voda vzame svojo pot, če se ne izgradi infrastrukture. Jarki so potrebni in po celotni državi je jarke treba očistiti. Glede obtežbe je povedal, da mora ostati 1,2 GVŽ/ha. Če bo obtežba manjša, kmetije ne bodo več ekonomsko vzdržne in se bo pospešilo opuščanje kmetij.

Ga. Alenka Marjetič Žnider (ZZS) se je pridružila stališču ge. Doris Letina (ZSPM) in g. Antona Medveda (SKS) glede mozaične košnje, obveznega vzdrževanja primernih hidroloških razmer travnikov in prepovedi kopanja novih jarkov ter obtežbe. Poleg tega je opozorila na napaki v navedbah pri intervenciji IRP03, in sicer da se na 22. strani gradiva pri točki 2 jasno zapiše, da se pri članstvu zadruga upošteva, da je v RKG vpisan član, bodisi kot nosilec, bodisi kot član kmetije, ter da naj bo pri točki 4 pri pogojih do podpore jasno razvidno, da mora biti za primer zadruga oddana zbirna vloga za KMG, kar pokrije tako člana KMG kot nosilca KMG.

Ga. Andreja Komel (MKGP) je na pripombo glede izobrazbe pri IRP24 odgovorila, da je to vseskozi bilo del gradiva in da v tem delu nanj ni bilo pripomb. Hkrati je opozorila tudi na že obstoječ vstopni pogoj, ko je treba pridobiti certifikat nacionalne poklicne kvalifikacije. G. Igor Ahačevčič (MKGP) je v zvezi s tem še pojasnil, da je to bila tema sestankov vodstva MKGP z deležniki in da je tako, kot je bilo dogovorjeno na sestankih, tudi zapisano v gradivo.

G. Igor Ahačevčič (MKGP) je na pripombo ge. Alenke Marjetič Žnider (ZZS) v zvezi z IRP03 odgovoril, da bo MKGP pripombo upošteval in naredil redakcijski popravek predloga 2. spremembe SN 2023–2027. Glede ostalih pripomb je mdr. pojasnil, da predlog MKGP z zaščitnim pasom ostaja. Glede jarkov je pojasnil, da ne gre za to, da se obstoječi jarki ne bi vzdrževali za primerno vzdrževanje vodnega režime (in ne izsuševanje), ampak da se ne koplje novih jarkov. Na tem mestu je opozoril tudi na roke, in sicer da mora obravnavana sprememba SN 2023–2027 začeti veljati s 1. 1. 2024 in da je 17. 8. 2023 seja Vlade RS, na kateri bo obravnavan predlog 2. spremembe SN 2023–2027.

G. Anton Jagodic (KGZS) je uvodoma povedal, da je KGZS sodelovala pri pripravi 2. spremembe SN 2023–2027 tako kot tudi ostale nevladne organizacije s področja kmetijstva. Predstavnico EK je vprašal, če študija, ki jo je v okviru obtežbe navajala, obsega vse vrste travinj na strmih travnikih. Povedal je tudi, da se strinja s pripombami oziroma pomisleki, ki so jih podale nevladne organizacije, tudi s podano pripombo ZSPM glede izobrazbe pri IRP24.

G. Andrej Bibič (MNVP) je postavil vprašanje za EK, in sicer ali se predlogi EK nanašajo samo na intervencijo HTV in samo na Ljubljansko barje ali širše.

G. Gregor Lipovšek (SNPS) se je odzval glede mozaičnosti in povedal, da so na Ljubljanskem barju GERK-i v velikosti okoli od 0,5 ha do 0,3 ha. S tega vidika je nesmiselno zapisati izvajanje mozaičnosti na GERK-ih v velikosti 1 ha in takšnega predloga tako tudi ne more podpreti. Povedal je tudi, da so jarki na Ljubljanskem barju bili izvedeni za osuševanje zemljišč. Ljubljansko barje s poplavno razlivno površino je določeno za zaščito naselij pred poplavami, pospešen odvod vode pa bi imel nasprotni učinek. V zvezi predlagano spremembo je izpostavil, da bo treba še določiti, kaj je primeren vodni režim, saj je razumevanje z vidika narave in z vidika kmetov verjetno različno. Na koncu je še opozoril na vzdrževanje jarkov izven zakonodajnih okvirov in da bo glede tega treba narediti napredek.

Ga. Zvonka Jelenc (EK) je odgovorila na vprašanje g. Andreja Bibiča (MNVP) in g. Antona Jagodica (KGZS). Glede nove intervencije IRP23 in komentarja glede ohranjanja dobrih hidroloških razmer in prepovedi kopanja novih jarkov je pojasnila, da se komentar EK nanaša na 2. nivo intervencije, ki je namenjen za negojene travnike. Glede vprašanja g. Antona Jagodica (KGZS) glede študije, če je obsegala vse vrste travinj na strmih travnikih, je odgovorila, da se lahko pozanima pri kolegih na EK, ki pokrivajo to področje, in g. Antonu Jagodicu (KGZS) pošlje odgovor.

V zvezi s študijo, o kateri je postavil vprašanje g. Anton Jagodic (KGZS), je g. Igor Ahačevčič (MKGP) pojasnil, da se študija v delu, ki ga je pregledal, nanaša na nižinske predele. Na tem

mestu je tudi še povedal, da je tekom usklajevanj z EK prišlo do predloga, da se za leto 2024 dopusti obtežba 1,2 GVŽ/ha, izvaja se monitoring oziroma kontrola in na podlagi tega naredi nadaljnje morebitne potrebne spremembe oziroma izboljšave. V zvezi s tem je prosil go. Zvonko Jelenc (EK) za pojasnilo, če je to za EK še vedno sprejemljivo. Ga. Zvonka Jelenc (EK) je povedala, da stališče Slovenije z dne 9. 8. 2023, da je za Slovenijo primerna stopnja 1,2 GVŽ/ha, saj na strmih travnikih lahko pride do opuščanja kmetij, pri čemer se vključi monitoring intervencije iz člena 140 Uredbe št. 2115/2021, EK še proučuje. Hkrati je izpostavila tudi vprašanje glede monitoringa, ki bi moralo biti bolj ažurno, kot je to določeno v členu 140 Uredbe št. 2115/2021, in podrobneje opredeljeno.

G. Aleš Fister (ZDEKS) se je zahvalil za upoštevanje pripomb glede komposta in digestata ter beljakovinskih rastlin. Pozdravil je povišanje podpore za rastlinjake pri ekoloških naložbah.

G. Andrej Bibič (MNVP) je pri IRP22 pozdravil povišanje neproizvodnih naložb v povezavi z izvajanjem naravovarstvenih podintervencij, ki se nanašajo na velike zveri. Za prihodnje spremembe SN 2023–2027 pa je v zvezi z neproizvodnimi naložbami z vidika deleža sofinanciranja (s strani kmeta 70 %) opozoril na problem doseganja cilja. Zahvalil se je tudi za upoštevanje pripomb na IRP33, vendar opozoril na nekolikšno nerazumevanje glede načrta upravljanja. Če načrt upravljanja obstoji, se ukrepi izvajajo, kjer ne obstoji, pa se izvajajo ukrepi iz akta o zavarovanju. Meni, da ni potrebe, da se zapis glede načrta upravljanja briše iz SN 2023–2027.

Ga. Doris Letina (ZSPM) je ponovno izpostavila pripombo glede izobrazbe pri IRP24 in da je pomembna, saj se s tem da kmetijstvu posebno vrednost. Kasneje v razpravi je podala tudi mnenje za zapisnik, da so bili glede tega zavedeni in da so ves čas zagovarjali kmetijsko izobrazbo.

G. Igor Ahačevčič (MKGP) je povedal, da se je glede izobrazbe pri IRP24 posvetoval z ministrico go. Ireno Šinko in stališče je, da ostaja tak predlog, kot je bil dogovorjen in podan v gradivu. Poleg tega je tudi pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije del kmetijskega izobraževanja in zato je smiselno, da se ne omejuje. Izjavo ge. Doris Letina (ZSPM) glede zavedenosti je označil kot neprimerno.

G. Anton Jagodic (KGZS) je povedal, da imajo po izkušnjah javne službe kmetijskega svetovanja gospodarji na kmetijah s kmetijsko predizobrazbo večje vedenje o kmetijstvu. Pomembno je, da se to spodbuja in da se spodbuja tudi mlade generacije za vključevanje v srednje kmetijske šole. Meni, da v tem primeru pristop v predlogu MKGP ni pravilen.

Ga. Petra Karo Bešter (MOPE) je povedala, da je bil rok za odziv na predlog 2. spremembe SN 2023–2027 v okviru medresorskega usklajevanja prekratek in da bo MOPE pripombe poslal 10. 8. 2023, zaradi česar gradiva na tej seji odbora za spremljanje SKP še ne morejo podpreti.

G. Tomaž Jančar (SNPS) je izrazil razočaranje, da predstavniki parkov in nevladne organizacije s področja varstva narave v pripravo predlogov 2. spremembe SN 2023–2027 niso bili vključeni. Pri pripravi sprememb je namreč treba zastopanost uravnotežiti. V zvezi s problematiko Nature 2000 je mdr. izpostavil, da novi prostovoljni ukrepi ne bodo rešili problema Natura 2000 območij, saj se je že do sedaj izkazalo, da prostovoljni ukrepi ne delujejo. Jarki na Ljubljanskem barju, kot je že omenil g. Gregor Lipovšek (SNPS), in na Planinskem polju niso namenjeni odpravljanju poplav ampak osuševanju mokrišč. Predlog prepovedi gradnje novih osuševalnih jarkov na Ljubljanskem barju v okviru nove intervencije IRP23 je nesmiselna zaradi gostote obstoječih jarkov (novih jarkov niti ne more biti). Za zmanjšanje ključnega problema na Ljubljanskem barju, ki je izgubljanje mokrišč zaradi osuševalnih jarkov, je smiseln ukrep, da se ne dovoli obnavljanje izsuševalnih jarkov. Izsuševalni jarki so ključen vzrok za izgubljanje biodiverzitete na Ljubljanskem barju. V zvezi z IRP33 je povedal, da so si upravljavci zavarovanih območij od ukrepa veliko obetali, da bodo znotraj te intervencije lahko razvijali in testirali nove kmetijsko-okoljske ukrepe in druge ukrepe, ki bodo prilagojeni specifičnim potrebam habitatov na posameznih območjih (Slovenija je zelo raznolika). Da upravljavci zavarovanih območij ne bodo več nujno vodilni partnerji, je korak stran od ciljev varstva narave na teh območjih.

Ga. Irena Orešnik (ZHGKS) se je zahvalila MKGP za vključenost v vse razprave. V zvezi z OMD plačili pa je izrazila razočaranje, da MKGP ni izvedel analize, s katero bi ugotovil, ali obstaja potreba po prehodnem obdobju na področju plačil OMD. Po mnenju ZHGKS podatki za to obstajajo in ZHGKS je na to tudi pravočasno opozorila. G. Igor Ahačevčič (MKGP) je odgovoril, da pogovori na to temo med go. Ireno Orešnik (ZHGKS) in ministrico go. Ireno Šinko že potekajo in da bo to ena od naslednjih tem Sveta za OMD.

Ker ni bilo nobenih dodatni predlogov in komentarjev, se je prešlo na glasovanje. Člani so z enim glasom proti in petimi vzdržanimi glasovi sprejeli naslednji sklep:

SKLEP št. 5: Člani odbora za spremljanje SKP so sprejeli mnenje, da se strinjajo s predlaganimi spremembami v okviru SN 2023–2027, kot so bile predstavljene na seji odbora za spremljanje SKP, ter se strinjajo, da Organ upravljanja SN 2023–2027 te spremembe vključi v predlog 2. spremembe SN 2023–2027 in ga pošlje v potrditev Evropski komisiji ter ga po potrebi uskladi z morebitnimi pripombami Evropske komisije in redakcijsko uredi.

6. Razno

Ga. Doris Letina (ZSPM) je v zvezi s pripombo glede izobrazbe pri IRP24 izpostavila neskladje med uredbo za izvajanje SN 2023–2027 in spremembo v okviru predloga 2. spremembe SN 2023–2027. Ga. Andreja Komel (MKGP) je pojasnila, da se v prvem javnem razpisu še ne bo uveljavila ta sprememba v okviru predloga 2. spremembe SN 2023–2027. G. Anton Jagodic (KGZS) je v zvezi s tem vprašal, ali se bo dodeljevanje sredstev v prvem javnem razpisu obravnavalo drugače kot v kasnejših javnih razpisih, v katerih se bo odražala ta sprememba v okviru predloga 2. spremembe SN 2023–2027. Na podano vprašanje je ga. Andreja Komel (MKGP) odgovorila pritrdilno.

Ga. Doris Letina (ZSPM) in ga. Irena Orešnik (ZHGKS) sta podali mnenje, da so roki za pregled in odziv na gradivo prekratki. Ga. Andreja Komel (MKGP) je pojasnila, da je v poslovniku odbora za spremljanje SKP določen rok 10 delovnih dni, kar je tudi v skladu z evropskimi predpisi.

Ker ni bilo nobenih drugih predlogov, se je seja zaključila.

Tatjana Buzeti
predsednica odbora za spremljanje SKP

p. p. Maša Žagar